EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 24.7.2025
COM(2025) 423 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

v skladu s členom 77 kadrovskih predpisov za uradnike

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

v skladu s členom 77 kadrovskih predpisov za uradnike

PRAVNA PODLAGA

Člen 77 kadrovskih predpisov, kakor je bil nazadnje spremenjen leta 2013[1], določa, da se upokojitvena starost oceni vsakih pet let z začetkom 1. januarja 2014 na podlagi poročila Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu. To poročilo oceni predvsem gibanje upokojitvene starosti osebja v javnih upravah držav članic in spremembe pričakovane življenjske dobe uradnikov v institucijah.

Sozakonodajalca sta tudi odločila, da po potrebi Komisija pripravi predlog o spremembi upokojitvene starosti v skladu z ugotovitvami iz tega poročila, pri čemer posebno pozornost nameni spremembam v državah članicah.

S tem poročilom se izvaja zgoraj navedena določba, tako da se preučijo gibanje upokojitvene starosti osebja v javnih upravah držav članic in spremembe pričakovane življenjske dobe uradnikov v institucijah v obdobju med letoma 2019 in 2023.

1. OBSEG POROČILA

V skladu s členom 77 kadrovskih predpisov je treba gibanje upokojitvene starosti osebja v javnih upravah držav članic in spremembe pričakovane življenjske dobe uradnikov v institucijah oceniti vsakih pet let, zato je petletno referenčno obdobje za to poročilo obdobje med 1. januarjem 2019 in 31. decembrom 2023[2].

Sozakonodajalca sta določila vsebinski obseg poročila, ki zajema gibanje upokojitvene starosti osebja v javnih upravah držav članic in spremembo pričakovane življenjske dobe uradnikov v institucijah. Poleg tega sta določila, da mora pri ocenjevanju možnosti za spremembo upokojitvene starosti Komisija nameniti posebno pozornost spremembam v državah članicah.

2. OZADJE

2.1. Zbiranje podatkov

Eurostat je zaprosil strokovnjake iz držav članic, naj letno zagotovijo podatke v okviru delovne skupine za člen 83 kadrovskih predpisov (delovna skupina za člen 83)[3]. Slednja je pristojna, da obravnava vsa vprašanja glede metodologije izvajanja Priloge XII h kadrovskim predpisom v sodelovanju z Eurostatom.

---

1 Uredba (EU, Euratom) št. 1023/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2013.

2 Običajno so bili uporabljeni podatki iz leta 2019. Kadar pa ti niso bili na voljo, so bili uporabljeni podatki iz leta 2018.

3 Delovna skupina za člen 83 je skupina strokovnjakov, ki vključuje statistične urade vlad držav članic in Eurostat Komisije.

Evropska komisija je za izpolnitev svoje obveznosti poročanja in v skladu s členom 4(3) Pogodbe o Evropski uniji delegate držav članic v delovni skupini za člen 83 zaprosila, da do marca 2025 zagotovijo podatke o pokojninskih sistemih za javne uslužbence za svojo državo in potrdijo njihovo zanesljivost. To se je predvsem nanašalo na veljavno upokojitveno starost v referenčnem obdobju in druge načine delovanja pokojninskih sistemov.

2.2. Metodološki vidiki

Primerjava pokojninskih pravic med državami članicami je mogoča samo do določene mere, saj obstajajo strukturne razlike med pokojninskimi sistemi. Zlasti sistemi za javne uslužbence državnih uprav držav članic morda ne zajemajo istih populacij, tj. zavarovanja v državah članicah lahko zajemajo uslužbence državnih uprav, vse uslužbence javnega sektorja ali pa splošno delovno populacijo skupaj z javnimi uslužbenci državnih uprav.

Poleg tega nekateri nacionalni sistemi delujejo kot načrti prerazporejanja oziroma so „dokladni“ (tj. pokojninski prispevki tistih, ki delajo, se prerazporedijo k tistim v pokoju), v nasprotju z varčevalnimi načrti, pri katerih zaposleni prispevajo za svoje prihodnje pokojnine. Določeni nacionalni sistemi določajo upokojitvene starosti, ki se razlikujejo po spolu.

Kot potrjuje sodna praksa sodišč EU[4], je pokojninski sistem za uradnike EU namišljen (virtualni) sklad z opredeljenimi dajatvami, v katerem se prispevki uslužbencev uporabljajo za financiranje prihodnjih pokojnin tistih, ki prispevajo v sklad. Prispevki dejansko krijejo stroške pokojninskih pravic, pridobljenih v nekem letu, in nikakor niso povezani z odhodki za pokojnine v tistem letu[5].

2.3. Opredelitev običajne upokojitvene starosti

Člen 77 kadrovskih predpisov se sklicuje na upokojitveno starost, imenovano tudi običajna upokojitvena starost. Ta izraz ustreza starosti, pri kateri se uslužbenci EU samodejno upokojijo brez denarne kazni. 1. januarja 2014 je bila običajna upokojitvena starost za uslužbence EU, ki so se zaposlili leta 2014 ali pozneje, zvišana na 66 let. Za uslužbence, ki so se zaposlili pred navedenim datumom, se uporabljajo prehodne določbe.

Obstajata dve odstopanji od običajne upokojitvene starosti:

- Prvič, uslužbenci lahko zaprosijo za predčasno upokojitev, tj. upokojitev, preden dosežejo običajno upokojitveno starost. S 1. januarjem 2014 se je starost za predčasno upokojitev zvišala na 58 let za vse uslužbence. Posledica predčasne upokojitve je vedno precejšnja denarna kazen[6].
- Drugič, uslužbenci lahko, na lastno zahtevo in kadar organ za imenovanja meni, da je to v interesu službe, delajo do 67. leta. V izjemnih primerih lahko uslužbenci delajo do 70. leta in se nato samodejno upokojijo zadnji dan v mesecu, v katerem dopolnijo navedeno starost.

Na podlagi navedenega je večina držav članic v okviru delovne skupine za člen 83 predložila ustrezne podatke o običajni upokojitveni starosti, najnižji upokojitveni starosti in najvišji upokojitveni starosti.

---

4 Glej na primer točko 85 sodbe *Wils/Parlament*, F-105/05, in točko 45 sodbe *Purvis/Parlament*, T-439/09.

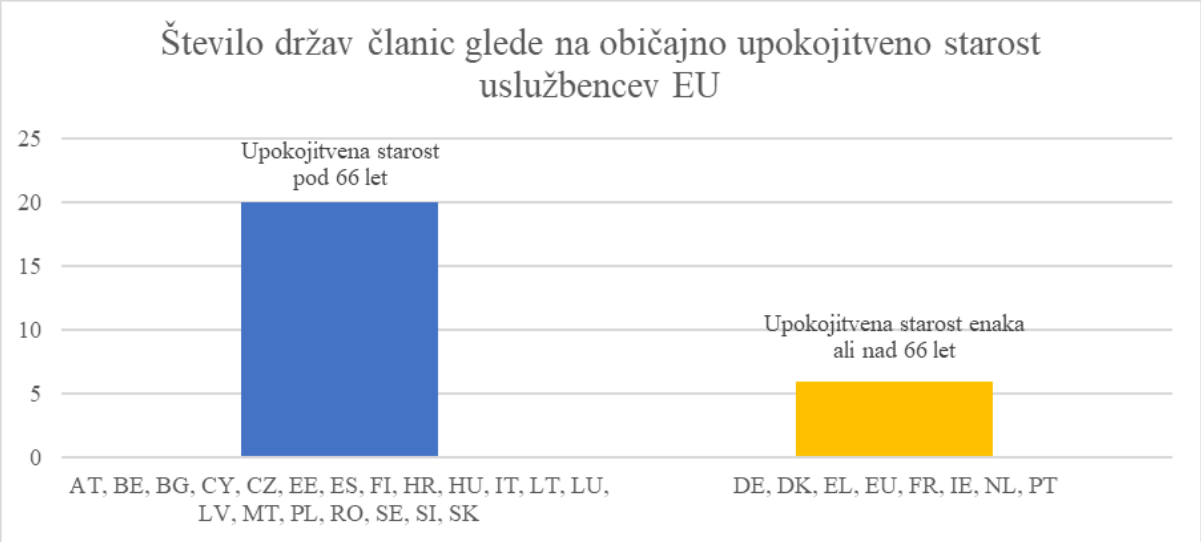
5 Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o uporabi Priloge XII h kadrovskim predpisom, COM(2018) 829 final.

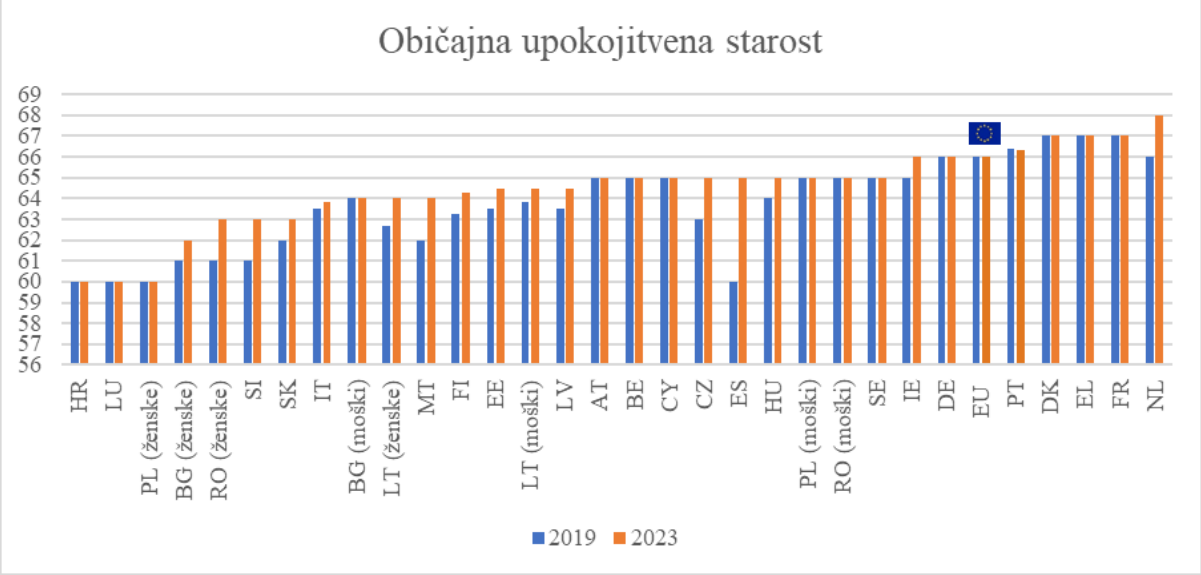
6 V skladu s členom 9 Priloge VIII h kadrovskim predpisom se zadevne pokojninske pravice zmanjšajo za 3,5 % na leto razlike med dejansko upokojitveno starostjo in običajno upokojitveno starostjo.

3. GIBANJE UPOKOJITVENE STAROSTI JAVNIH USLUŽBENCEV DRŽAVNIH UPRAV V POSAMEZNIH DRŽAVAH ČLANICAH

Na spodnjih grafih je prikazano gibanje običajne, najnižje in najvišje upokojitvene starosti za osebje v državnih upravah držav članic. Države članice, ki niso navedene v preglednicah ali so navedene samo za eno leto, bodisi niso predložile podatkov Eurostatu bodisi nimajo najnižje ali najvišje upokojitvene starosti[7].

3.1. Običajna upokojitvena starost v državnih upravah držav članic

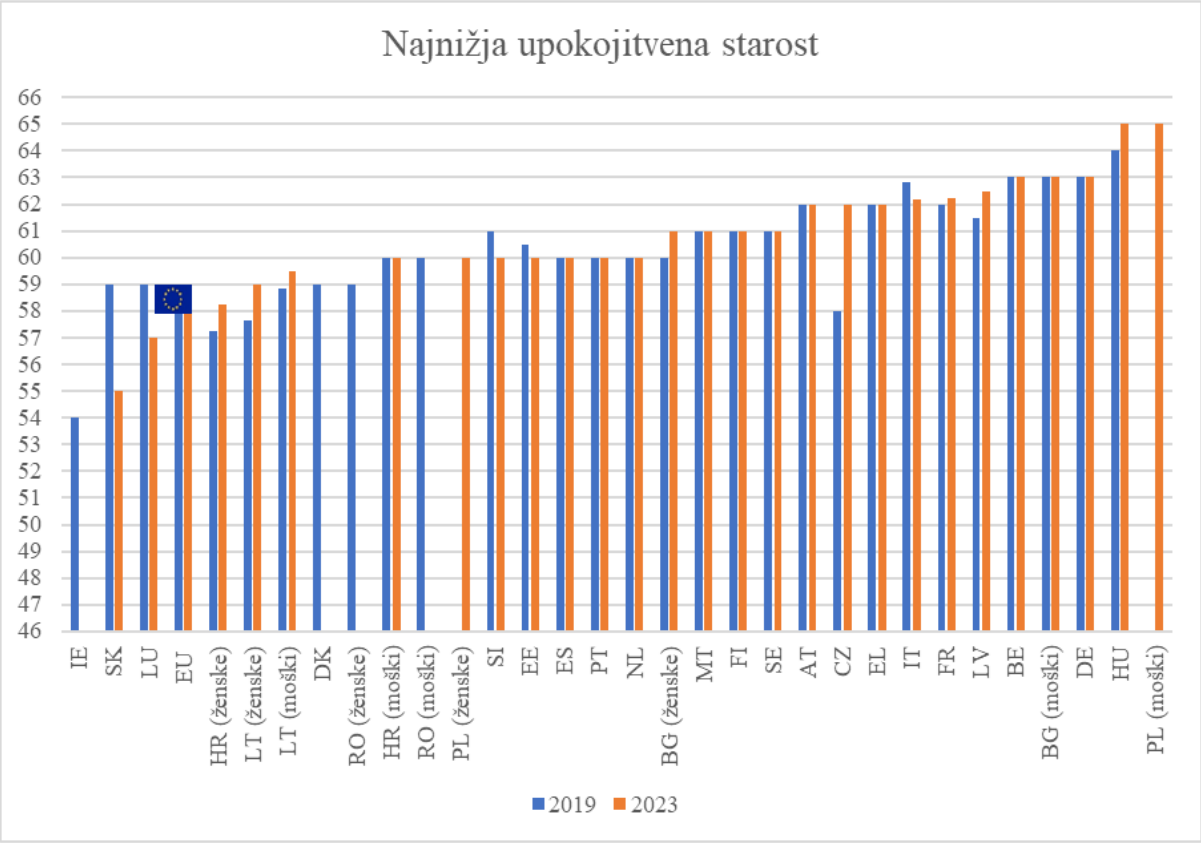

** V primeru Italije so organi potrdili, da so podatki izračunani kot povprečje, saj ima Italija različne načine dostopa do pokojnin. V primeru Francije so organi potrdili, da je „âge d'annulation de la décote" (67 let) starost, pri kateri se lahko oseba upokoji brez kakršne koli*

[7] Kadar podatki niso bili na voljo in če je bilo mogoče, je bila ocenjena ustrezna nacionalna zakonodaja.

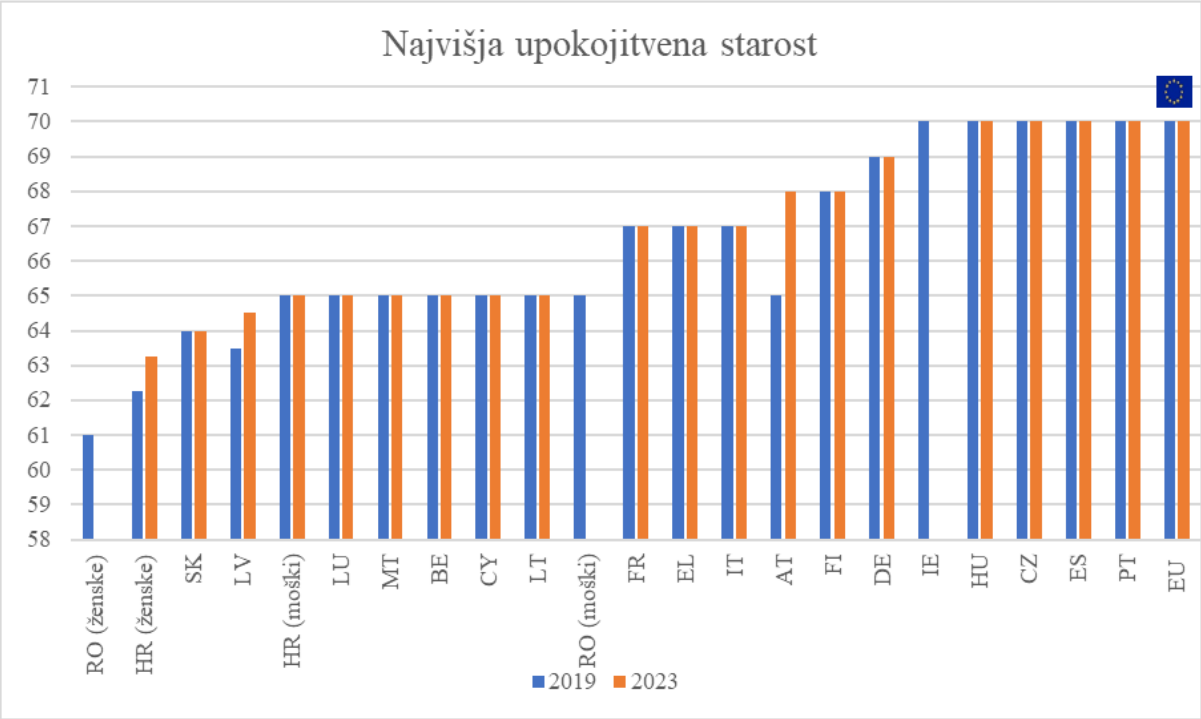
kazni pri višini pokojnine, tudi če prispevkov ni plačevala zahtevano število let. Pri tej starosti se pokojnina samodejno izračuna po polni stopnji, ne glede na število potrjenih let.

3.2. Najnižja upokojitvena starost

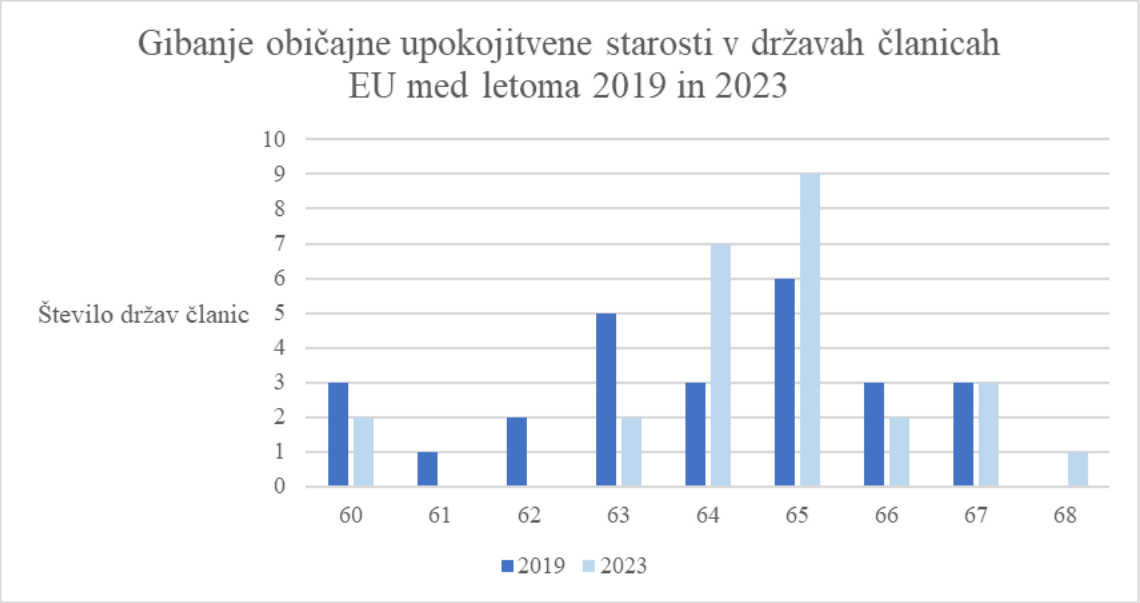

Kot je navedeno v oddelku 2.3, je posledica predčasne upokojitve v institucijah EU vedno precejšnja denarna kazen, saj se zadevne pokojninske pravice zmanjšajo za 3,5 % na leto razlike med dejansko upokojitveno starostjo in običajno upokojitveno starostjo. Bruto pokojninske pravice uslužbenca, ki se upokoji pri 58 letih, se dejansko zmanjšajo za 28 %. Za primerjavo, v državnih upravah sedmih držav članic, kjer je najnižja upokojitvena starost višja od 58 let, za predčasno upokojitev ni nobenih kazni.

3.3. Najvišja upokojitvena starost

3.4. Ocena gibanja upokojitvenih starosti za osebje v javnih upravah držav članic

** Za države, ki imajo različno upokojitveno starost za moške in ženske, je bila v zgornji preglednici uporabljena višja vrednost. Za države z običajno upokojitveno starostjo z decimalkami so bile vrednosti zaokrožene na najbližje celo število.*

Zgornji grafi prikazujejo gibanje najnižje, običajne in najvišje upokojitvene starosti, ki je veljala za javne uslužbence državnih uprav v državah članicah EU v obdobju med letoma 2019 in 2023.

Opazne so razlike, saj državne uprave nekaterih držav članic nimajo najnižje ali najvišje upokojitvene starosti, medtem ko v drugih ne razlikujejo med najvišjo upokojitveno starostjo in običajno upokojitveno starostjo za javne uslužbence v državni upravi.

Čeprav to zbiranje podatkov zagotavlja koristne pokazatelje glede zadevnih upokojitvenih starosti, ki veljajo v državnih upravah držav članic, bi se bilo treba glede na navedeno kakršne koli primerjave lotiti previdno.

Ocena iz leta 2019 je pokazala, da je bila v štirih državah članicah običajna upokojitvena starost v državni upravi višja, kot je običajna upokojitvena starost uslužbencev EU, ki je 66 let, in da so običajne upokojitvene starosti v državnih upravah vseh držav članic znašale od 60 do 67 let.

Ocena v letu 2023 kaže, da je bila v petih državah članicah običajna upokojitvena starost v državni upravi višja, kot je običajna upokojitvena starost uslužbencev EU, in da so običajne upokojitvene starosti v državnih upravah vseh držav članic znašale od 60 do 68 let.

Na podlagi zgoraj navedenega so podane naslednje ugotovitve:

- Od spremembe kadrovskih predpisov leta 2014 običajna upokojitvena starost, ki velja za statutarne uslužbence v skladu s členom 77 kadrovskih predpisov, ostaja med najvišjimi veljavnimi, v primerjavi s tistimi, ki se uporabljajo za državne uprave držav članic.
- V letu 2023 je bila običajna upokojitvena starost v državni upravi v 81 %[8] držav članic, ki so poslale odgovor, enaka ali nižja od običajne upokojitveni starosti uslužbencev EU.
- V referenčnem obdobju se je povprečna običajna upokojitvena starost v državah članicah, ki so poslale odgovor, dvignila za manj kot eno leto.
- Po dvigu običajne upokojitvene starosti uslužbencev EU s 60 na 66 let v obdobju med letoma 2004 in 2014 lahko v državnih upravah držav članic opazimo učinek dohitevanja.
- V referenčnemu obdobju so med državnimi upravami držav članic ugotovljene vztrajne razlike.
- Trenutna najvišja upokojitvena starost za uslužbence EU (70 let) ustreza najvišjemu standardu, ki se uporablja v državnih upravah držav članic.
- Najnižja upokojitvena starost za osebje EU je med najnižjimi. Vendar za primerjavo, v državnih upravah sedmih držav članic, kjer je najnižja upokojitvena starost višja od 58 let, za predčasno upokojitev ni nobenih kazni[9].

4. SPREMEMBE PRIČAKOVANE ŽIVLJENJSKE DOBE URADNIKOV V INSTITUCIJAH

Ocena sprememb pričakovane življenjske dobe uslužbencev institucij EU temelji na demografskih parametrih iz Priloge XII h kadrovskim predpisom. Isti parametri se uporabljajo za letno in petletno aktuarsko oceno pokojninskega sistema za uradnike EU.

---

[8] Irska ni odgovorila na pisno posvetovanje, ki se je začelo marca 2025. Za namen tega izračuna je bila običajna upokojitvena starost irskih državnih uslužbencev preverjena na uradnih spletnih straneh irskega ministrstva za javnofinančne odhodke, izvajanje nacionalnih razvojnih načrtov in reforme, https://www.publicservicepensions.gov.ie/en/topic/retirement-ages-in-the-public-service/.

[9] Od leta 2014 je posledica predčasne upokojitve v institucijah EU vedno precejšnja denarna kazen, saj se zadevne pokojninske pravice zmanjšajo za 3,5 % na leto razlike med dejansko upokojitveno starostjo in običajno upokojitveno starostjo.

Eurostat letno zbira te demografske parametre na podlagi opazovanj populacije, vključene v sistem, ki sestoji iz aktivno zaposlenih in upokojencev. Podatke dobi od institucij in agencij, katerih zaposleni so vključeni v sistem.

Tablica umrljivosti (TUEU) za leto 2023 je tablica umrljivosti, usmerjena v prihodnost[10], izdelana na podlagi dolgoročnega opazovanja umrljivosti glede na starost in spol vseh članov pokojninskega sistema za uradnike EU. Tablice umrljivosti, ki se uporabljajo za oceno pokojninskega sistema za uradnike EU, se posodabljajo vsakih pet let[11], tako da odražajo najnovejše izkušnje glede umrljivosti.

4.1. Metodološki vidiki

Eurostat je za petletno oceno pokojninskega sistema za uradnike EU v letih 2019 in 2023 uporabil tablici umrljivosti, usmerjeni v prihodnost, in sicer tablico umrljivosti za leto 2018 in tablico umrljivosti za leto 2023. Obe tablici umrljivosti sta pregledali in potrdili dve različni družbi neodvisnih zunanjih aktuarjev, imenovanih v skladu s členom 13(2) Priloge XII h kadrovskim predpisom.

Tablice umrljivosti, usmerjene v prihodnost, vključujejo stopnje umrljivosti, ki so odvisne od spola, starosti in zadevnega leta. Te tablice upoštevajo pričakovane prihodnje spremembe umrljivosti tako, da upoštevajo ugotovljene in predvidene spremembe umrljivosti za opredeljeno populacijo skozi vso njihovo življenjsko dobo. Tako bi na primer pričakovana življenjska doba pri starosti 65 let v letu 2023 bila posodobljena z uporabo ugotovljenih stopenj umrljivosti za starost 65 let v letu 2023 in predvidenih stopenj umrljivosti za starost 66 let v letu 2024, za starost 67 let v letu 2025 in tako naprej ter s tem predvidevala prihodnje spremembe v umrljivosti.

Nasprotno pa obdobne tablice umrljivosti uporabljajo stopnje umrljivosti za eno leto (ali več let) in predvidevajo, da navedene stopnje veljajo ves preostanek človekovega življenja. To pomeni, da se morebitne naknadne spremembe v stopnji umrljivosti ne bi upoštevale. Obdobna tablica umrljivosti torej predstavlja povprečno število dodatnih let, ki bi jih oseba preživela, če bi izkusila stopnje umrljivosti za posamezne starosti na danem področju in v danem obdobju do konca svojega življenja. Te tablice upoštevajo, da je umrljivost v povprečju višja, ko je oseba starejša, vendar ne upoštevajo, da se smrtnost s časom spreminja. V tem primeru se za prihodnjo umrljivost predvideva, da bo popolnoma enaka današnji opaženi umrljivosti.

Tablice umrljivosti EU za leto 2023 (TUEU 2023), ki jih je razvil Eurostat, vključujejo trend stalnega podaljševanja pričakovane življenjske dobe v 18-letnem časovnem obdobju na podlagi sprememb umrljivosti populacije, vključene v pokojninski sistem za uradnike EU. Ta tablica temelji na opazovanju pojavov umrljivosti pri članih pokojninskega sistema za uradnike EU. Ta pristop je možen zaradi velikosti populacije, vključene v pokojninski sistem za uradnike EU, in preprečuje morebitne zunanje pristranskosti, do katerih bi prišlo v primeru uporabe zunanjih podatkov.

Uporaba tablic, usmerjenih v prihodnost, ustreza dobri aktuarski praksi. Ker tako stalno podaljševanje pričakovane življenjske dobe ni gotovo, se te predpostavke uporabljajo za določitev pričakovane življenjske dobe uslužbencev. Ta pričakovana življenjska doba se odraža v obveznosti v okviru pokojninskega sistema za uradnike EU, na podlagi katere se

[10] Tablica umrljivosti, usmerjena v prihodnost, je vrsta tablice umrljivosti, ki uporablja prihodnje predvidene stopnje umrljivosti namesto sedanjih ali preteklih. Namenjena je oceni pričakovane življenjske dobe in verjetnosti preživetja ob predpostavki, da se bo umrljivost skozi čas spreminjala – običajno se izboljšuje zaradi napredka v zdravstvu, življenjskih standardih in tehnologiji.

[11] Člen 9 Priloge XII h kadrovskim predpisom.

stopnja pokojninskega prispevka vsako leto prilagodi, da se zagotovi uravnoteženost pokojninskega sistema za uradnike EU.

Eurostat s svojim metodološkim pristopom (ki ga podpirajo tudi zunanji aktuarji, ki so potrdili metodologijo in rezultate) pri izračunu pričakovane življenjske dobe ni pripisal prevelike teže letom, na katera je vplivala pandemija COVID-19. Ta pristop odraža najboljšo aktuarsko prakso in so ga potrdile tudi države članice v delovni skupini za člen 83.

4.2. Primerjava pričakovane življenjske dobe uslužbencev EU med letoma 2019 in 2023

Umrljivost med moškimi in ženskami je različna, zato sta aktuarski tablici umrljivosti za leti 2019 in 2023 izračunani ločeno glede na spol in starost.

Moški

Starost	Pričakovana življenjska doba 2019	Pričakovana življenjska doba 2023	Podaljšanje pričakovane življenjske dobe (2019–2023)
18	65,9	66,1	0,212
19	64,9	65,2	0,216
20	64,0	64,2	0,220
21	63,0	63,2	0,224
22	62,0	62,2	0,229
23	61,0	61,2	0,233
24	60,0	60,3	0,237
25	59,0	59,3	0,242
26	58,1	58,3	0,248
27	57,1	57,3	0,252
28	56,1	56,3	0,255
29	55,1	55,4	0,259
30	54,1	54,4	0,263
31	53,1	53,4	0,266
32	52,1	52,4	0,270
33	51,2	51,4	0,273
34	50,2	50,4	0,275
35	49,2	49,5	0,278
36	48,2	48,5	0,280
37	47,2	47,5	0,282
38	46,2	46,5	0,283
39	45,3	45,5	0,284
40	44,3	44,6	0,282
41	43,3	43,6	0,281
42	42,3	42,6	0,278
43	41,3	41,6	0,274
44	40,4	40,6	0,269
45	39,4	39,7	0,262
46	38,4	38,7	0,253
47	37,5	37,7	0,244
48	36,5	36,8	0,233
49	35,6	35,8	0,223
50	34,6	34,8	0,211
51	33,7	33,9	0,199
52	32,7	32,9	0,186
53	31,8	31,9	0,174
54	30,8	31,0	0,161

Ženske

Starost	Pričakovana življenjska doba 2019	Pričakovana življenjska doba 2023	Podaljšanje pričakovane življenjske dobe (2019–2023)
18	68,4	68,9	0,486
19	67,4	67,9	0,486
20	66,4	66,9	0,486
21	65,5	65,9	0,485
22	64,5	65,0	0,484
23	63,5	64,0	0,483
24	62,5	63,0	0,482
25	61,5	62,0	0,482
26	60,5	61,0	0,482
27	59,5	60,0	0,482
28	58,5	59,0	0,482
29	57,5	58,0	0,483
30	56,5	57,0	0,484
31	55,6	56,0	0,484
32	54,6	55,1	0,485
33	53,6	54,1	0,485
34	52,6	53,1	0,486
35	51,6	52,1	0,487
36	50,6	51,1	0,486
37	49,6	50,1	0,487
38	48,6	49,1	0,486
39	47,7	48,1	0,486
40	46,7	47,2	0,485
41	45,7	46,2	0,483
42	44,7	45,2	0,481
43	43,7	44,2	0,478
44	42,8	43,2	0,474
45	41,8	42,3	0,470
46	40,8	41,3	0,465
47	39,8	40,3	0,459
48	38,9	39,3	0,453
49	37,9	38,4	0,445
50	37,0	37,4	0,437
51	36,0	36,4	0,429
52	35,0	35,5	0,421
53	34,1	34,5	0,412
54	33,1	33,5	0,402

55	29,9	30,1	0,148
56	29,0	29,1	0,135
57	28,1	28,2	0,122
58	27,1	27,3	0,109
59	26,2	26,3	0,096
60	25,3	25,4	0,084
61	24,4	24,5	0,073
62	23,6	23,6	0,062
63	22,7	22,7	0,053
64	21,8	21,8	0,045
65	20,9	21,0	0,038
66	20,1	20,1	0,039

55	32,2	32,6	0,393
56	31,3	31,6	0,383
57	30,3	30,7	0,372
58	29,4	29,8	0,361
59	28,5	28,8	0,351
60	27,6	27,9	0,340
61	26,7	27,0	0,328
62	25,8	26,1	0,316
63	24,9	25,2	0,305
64	24,0	24,3	0,293
65	23,1	23,4	0,281
66	22,3	22,5	0,270

Primerjava pričakovane življenjske dobe aktivno zaposlenih uslužbencev (starih od 18 do 66 let[12]) za leti 2019 in 2023 kaže omejen dvig pričakovane življenjske dobe.

Tablica umrljivosti za leto 2023 za moške kaže zelo omejen dvig pričakovane življenjske dobe v razponu od 0,212 leta (2 meseca, 17 dni) pri nižjih delovno aktivnih starostih do 0,039 leta (14 dni) pri običajni upokojitveni starosti.

Tablica umrljivosti za leto 2023 kaže za ženske omejen dvig pričakovane življenjske dobe v razponu od 0,486 leta (5 mesecev, 27 dni) pri nižjih aktivnih starostih do 0,270 leta (3 mesece, 9 dni) pri običajni upokojitveni starosti.

V povprečju gibanja v tablici umrljivosti EU kažejo zelo omejen dvig pričakovane življenjske dobe uslužbencev institucij, tj. 4 mesece pri nižji starosti in 2 meseca pri običajni upokojitveni starosti.

Pri prejšnjih ocenah pričakovane življenjske dobe je tablica umrljivosti za leto 2018 za moške kazala zelo omejen dvig pričakovane življenjske dobe v razponu od 0,078 leta (28 dni) pri nižjih aktivnih starostih do 0,184 leta (2 meseca, 7 dni) pri običajni upokojitveni starosti. Tablica umrljivosti za leto 2018 za ženske je kazala omejen dvig pričakovane življenjske dobe v razponu od 0,559 leta (6 mesecev, 24 dni) pri nižjih aktivnih starostih do 0,697 leta (8 mesecev, 14 dni) pri običajni upokojitveni starosti. V povprečju so gibanja v tablici umrljivosti EU pokazala omejen dvig pričakovane življenjske dobe uslužbencev institucij, tj. 4 mesece pri nižji starosti in 5 mesecev pri običajni upokojitveni starosti.

Med letoma 2014 in 2023 se je pričakovana življenjska doba moških podaljšala za 0,29 leta (3 mesece, 16 dni) pri nižjih aktivnih starostih in za 0,223 leta (2 meseca, 21 dni) pri običajni upokojitveni starosti. Pričakovana življenjska doba žensk se je podaljšala za 1,045 leta (1 leto, 16 dni) pri nižjih aktivnih starostih in za 0,967 leta (11 mesecev, 18 dni) pri običajni upokojitveni starosti.

5. SPREMEMBE V DRŽAVAH ČLANICAH

Komisija je poleg ocene v točkah 3 in 4 tega poročila upoštevala tudi nekatere spremembe pokojninskih sistemov držav članic.

[12] Opozoriti je treba, da je v skladu s členom 52 kadrovskih predpisov mogoče delati do starosti 67 (če je utemeljeno v interesu službe) ali 70 let (v izjemnih primerih).

5.1. Posodobitev upokojitvene starosti glede na spremembe pričakovane življenjske dobe

V večini držav članic se upokojitvena starost redno ali občasno posodablja, da odraža razvoj pričakovane življenjske dobe.

Glede na podatke, ki so jih zagotovile države članice, ki so poslale odgovor v okviru delovne skupine za člen 83, je bilo ugotovljeno, da države članice uporabljajo različne metode v zvezi s prakso posodabljanja upokojitvene starosti glede na spreminjanje pričakovane življenjske dobe.

5.2. Ugotovljene spremembe v pokojninskih sistemih držav članic

V obdobju, na katerega se nanaša poročilo, so na pokojninske sisteme v EU vplivali pomembni dogodki. Kriza zaradi pandemije COVID-19 in energetska kriza sta povzročili obdobja visoke inflacije in nizke gospodarske uspešnosti, kakršnih še ni bilo, kar je ogrozilo ekonomski položaj številnih državljanov EU. Čeprav so bili ukrepi začasni, so se države članice osredotočile na izboljšanje indeksacije, višje minimalne ravni pokojnin in zaščito ranljivih oseb[13].

V skladu z veljavno nacionalno zakonodajo se bo v naslednjih desetletjih upokojitvena starost v številnih državah članicah zvišala. Vseeno bo do leta 2030 v večini držav članic nižja od 66 let in bo v povprečju dosegla 67 let šele do leta 2070. To je predvsem posledica načrtovane konvergence med upokojitveno starostjo moških in žensk ali znatnega podaljšanja pričakovane življenjske dobe[14]. Takšno načrtovano zvišanje upokojitvene starosti je odraz zakonodaje, ki je bila dogovorjena v preteklih letih. Zdaj države članice namesto tega preusmerjajo pozornost z dviga upokojitvene starosti in zaostritve pravil o predčasni upokojitvi na zagotavljanje spodbud za podaljšanje delovne dobe in delo po upokojitvi[15]. V nekaj primerih, ki ponazarjajo tako preusmeritev pozornosti, so države članice uvedle reforme za znižanje (načrtovanih zvišanj) upokojitvene starosti[16].

[13] Evropska komisija in Odbor za socialno zaščito, *2024 Pension Adequacy Report* (Poročilo o ustreznosti pokojnin iz leta 2024), str. 60.
[14] Evropska komisija in Odbor za ekonomsko politiko, *2024 Ageing Report* (Poročilo o staranju prebivalstva iz leta 2024), str. 22 in 23.
[15] Evropska komisija in Odbor za socialno zaščito, *2024 Pension Adequacy Report*, str. 61.
[16] Evropska komisija in Odbor za socialno zaščito, *2024 Pension Adequacy Report*, str. 67.

Tekoče in načrtovane reforme potrjujejo zgoraj navedene trende. Nekatere države članice nameravajo zlasti izboljšati raven pravic ali omogočiti delo po predčasni upokojitvi. Poleg tega se v nekaterih državah članicah razpravlja o ukrepih za zmanjšanje revščine, bonusi in prožnejša pravila za spodbujanje daljše delovne dobe, tudi po upokojitveni starosti, pa so še vedno na dnevnem redu nekaterih držav članic[17].

ZAKLJUČEK

(1) Od leta 2019 so nekatere države članice zvišale običajno upokojitveno starost, ki velja za javne uslužbence državne uprave. Vendar je bila konec leta 2023 v približno 81 % držav članic, ki so odgovorile, običajna upokojitvena starost enaka ali nižja od zakonsko določene upokojitvene starosti 66 let za uslužbence EU.

(2) Spremembe tablic umrljivosti v EU kažejo na zelo omejeno povprečno podaljševanje pričakovane življenjske dobe uslužbencev institucij v referenčnem obdobju.

(3) Glede na opažene majhne spremembe upokojitvene starosti nacionalnih javnih uslužbencev in zelo omejeno podaljševanje življenjske dobe uslužbencev EU je trenutna upokojitvena starost 66 let za uslužbence EU ocenjena kot primerna in ustreza najvišjim standardom, ki veljajo v nacionalnih javnih upravah držav članic.

(4) Navedeno oceno potrjuje tudi analiza sprememb v državah članicah. Upokojitvena starost uslužbencev EU ostaja med najvišjimi veljavnimi v primerjavi z upokojitvenimi starostmi, ki so v veljavi v nacionalnih pokojninskih sistemih držav članic, tudi ob upoštevanju načrtovanih pokojninskih reform. Poleg tega nedavne spremembe izkazujejo trend, da se namesto na zviševanje upokojitvene starosti osredotoča na spodbujanje daljše zaposlenosti, tudi po upokojitveni starosti, in na delo po upokojitvi.

(5) Zato trenutno ni razlogov za predložitev predloga za spremembo zakonsko določene upokojitvene starosti 66 let v skladu s členom 77 kadrovskih predpisov.

[17] Evropska komisija in Odbor za socialno zaščito, *2024 Pension Adequacy report*, str. 72.